

מסורת הש"ס

חרש שנשא פרק ארבעה עשר יבמות קין

עין משפט
נר מצוה

פז א מ"ו פ"ו מהלכות
תרומות הלכה ו'
י ב מ"ו שם הלכה ד'
ועי' כ"ח :
יח ד מ"ו פ"ד מהל'
אבות הלכה ס סג
עין מח עוש"ע א"ע
סימן קנ"ט סעיף ט'
יט ה מ"ו שם הל' ב
עוש"ע שם סעיף ד'
כ ר מ"ו שם עוש"ע
סעיף ג :
כא ו מ"ו שם עוש"ע שם
הלכה ג סג שם
עוש"ע שם סעיף ו וסימן
קט סעיף ד :
כב ח מ"ו פ"א מהל'
אבות הל' ו סג
שם עוש"ע שם סעיף י'
כג ט מ"ו שם הלכה ט'
עוש"ע שם סעיף ט'
כד י מ"ו שם עוש"ע
שם סעיף ח :
כה כ מ"ו פ"ח מהל'
סגנות הלכה כג :
כו ל מ"ו פ"ד מהלכות
תרומות הלכה סג
עין קלד עוש"ע י"ד
סימן שלא סעיף ל :
כז ט מ"ו פ"ח מהל'
סגנות הלכה כג :

ואילו חרשת לא אכלה - וא"ת מנלן אי משום דקטן קטנה דלמא כ"ש חרשת שלא תבא לכלל גדלות ואי הוה קטין חרשת אכלה ה"א דקטנה לא אכלה כיון שבאה לכלל נישואין וי"ל דייק מדלא תנא חרשת בהדי קטנה : **שמוא** יאכיל חרש בפקחת - אבל משום שמוא יאכיל קטן בגדולה לא גזרינן שלא תאכל קטנה בתרומה דמשום זמן מועט לא גזרינן שהרי כשיגדיל ויבטול יהיו קידושין דלאורייתא ובידולא מפרש בפקחת לא גזרינן משום חנינא שיהיו הכל קופלין עליה לישאלה ושמוא בחרשת לא שייך האי טעמא משום דחרשותה גרמה לה ובקול' פ"י בהענין (גיטין ד' נה' ד"ה בפקחת) דלא גזרינן אטו קטן שישא גדולה משום דלית ליה נשואין כדאמר הבא ומילתא דלא שכיחא היא ואין נראה דהא משאין כמנך לפירוק מעלייתא היא כדפ"י לעיל (דף סב' ד"ה סמוך) :

דלמא אחי לאוכלה בתרומה דלאורייתא - אבל בקטנה דלא אכלה אלא בתרומה דרבנן כדאמר בהאשה רבה (נש"ד דף ט' ושם) לא גזרו אטו דלאורייתא (ה' כיון שחנינא לכלל גדלות :

דאם ק מימנעי ולא נסבי לה - ואי משום שלא תהא קלה בעיניו להניחא לא חשו חכמים לכך : **מאן** חכים למיעבד הכי - דוקא במטלטלי תנן בהענין (גיטין דף נ"ט) חרש רומן ומרמז אבל במקרקעי לא ומה ששיעבד בכתובה מקרקעי משום שהיה לו אפטרופוס וגם זכין לאדם שלא בפניו - ר"י : יתתה

לה ארבע מאה זוזי מנכסיה אמר רבא מאן חכים כרב מלכיו דגברא רבה הוא קסבר אילו רצה שפחה לישמשו מי לא זבנינן ליה כ"ש הבא דאיכא חרתי אמר רב דיאי בר איש אמר שמואל "אשת חרש אין חייבין עליה אישם תלוי לימא מסייע ליה *חמשה לא יתרומו ואם תרמו אין תרומתן תרומה ואלו הן חרש שומה וקמן והתורם את שאינו שלו ועובר כוכבים שתרם של ישראל אפילו ברשות ישראל אין תרומתו תרומה הוא דאמר כרבי אלעזר דתניא *ר' יצחק אומר משום רבי אלעזר תרומת חרש לא תצא לחולין מפני שהוא ספק אי סבירא *כרבי אלעזר אישם תלוי נמי ליחייב *בעינן חתיכה משתי חתיכות ומי בעי רבי אלעזר חתיכה משתי חתיכות ודתניא רבי אלעזר אומר *כיו חייבין על חלבו אישם תלוי שמואל סבר כר' אלעזר בחדא 'ופליג עליה בחדא ואיכא דאמרי אמר רב דיאי בר איש אמר שמואל אשת חרש חייבין עליה אישם תלוי מיתבי חמשה לא יתרומו סבר לה כרבי אלעזר בעא רב איש מ"ב דר' אלעזר מיפשיט פשיטא ל' דדרשרעתא קלישתא דהואומיהו מספקא ל' אי דעתא צילותא אי

מימנעי ולא נסבי לה - הואיל ועולם היא יכולה למאן מפני חרשותה אבל קטנה גבול יש לה וסבר מפשיטא לה כל שעתא עד שיעבור זמן מילואה : **מאי שנא (ג) דאכלה בתרומה** - אם השיאה אמה לכהן : **ומאי שנא חרשת** - שלא השיאה אביה בקטנותה שאין נישואיה גמורין דלא אכלה כדמנן כו' אלמא לא אכלה : **על ספרה שהשיאה אביה** - בקטנותה שיואלה בגמ' ואפי' משתגדיל ואין אביה מקבל גיטה מקבלתו היא ויואלה ואע"ג דקידושה גמורין הוו וגירוסיה בלא דעת הו' גיטא לפי שהאשה יולאת לרונה וקלא לרונה :

ועל קטנה בת ישראל - יתומה הנשאת ע"פ אמה שאוכלת בתרומה אע"פ שאין נישואיה נישואין גמורים אכלה בתרומה דרבנן כך חוקמנא בהאשה רבה (נש"ד דף ט') : **ואילו חרשת לא אכלה** - מדשבה לחרשת דקעסיק בה ואחי וקטן קטנה ולא קתני ועל חרשת שנישאת מעלמה שאוכלת בתרומה : **גזירם שמוא יאכיל חרש בתרומה** - והאי לאו שגויא מעליא הוא מה לי פקח בתרומה מה לי חרש בתרומה שמיא אינן נשואין ואם זו מותרת אף זו מותרת שהרי גז' היתר שלקן אינו אלא משום דלאו בני עושקין נינהו והו' קטן אוכל נבלות אלא כולה משום גזירה שמוא יאכיל חרש בפקחת הוא דליכא עליה חיוב מיתה כדאמרי' במספיקא דמילתא ולהכי נקט ברישא שמוא יאכיל חרש בחרשת ולא נקט שמוא יאכיל חרש בפקחת משום דחרש בפקחת לא מיתחיל בפקח בחרשת אבל חרשת אשת חרש מיתחילא בחרשת אשת פקח והדר מיתחיל חרש בעל פקחת בחרש בעל חרשת אבל קטנה לגדול ליכא למיגזר משום גדולה לקטן דאין לקטן נישואין : **ולכיל** - אש' חרש בפקחת בתרומה דרבנן הא אית לה נשואין מדרבנן : **ות"ש כו' לקמן** בעי תריייהו מנא לן דהא אית לה והא לית לה : **מימנעי ולא נסבי לה** - אבל בקטנה לא מימנעי דהיא לכלל ידעה : **ממלאת** - לית לה כתובה דהא בעל כרמו נפקא : **שנייטמ' : אין לה כסובה** - דרבנן כסובה כדאמר ביט מותרות (נש"ד דף ט') : **אילונויטמ' משום** דמקח טעות הוא : **אכל יולאה כגט כו' מדיוקא דמתני'** דקתני ממלאת שמעינן מינה טעמא משום דבעל כרמו נפקא הא הניחא אית לה אלמא יש כתובה לקטנה : **אין לן עניינא כלום** - דאין להם דעת ואין תנאי הראשון תנאי ואע"ג דתקון רבנן נשואין לחרש לא תקיט לה רבנן כתובה מיניה כדמפרש לקמן יותר ממה שהאש רוצה לישא אשה רוצה להנשא : **שרוט לזון כנסיו** - ואע"פ שלא (נשא) תקיט לה חכמים כתובה הרי הוא כתב לה הואיל ורוצה להפסיד ולהיות נזק מנכסיו תנאי קיים : **הא לא ראה** - דלא כתב לה אין לה מתקנת חכמים : **א"כ** - דבעי למיחב לה כתובה מימנעי ולא נסבי לה : **אין חייבין עליה אישם תלוי** - דנימא ספק אשת איש היא ספק היה כי דעת ספק אשת איש דהא אית לו שום קין מן התורה : **התורם את שאינו שלו** - ולא לזר בבעל הבית דשליחות נפקא לן (קדושין דף מ"א) מאלה גס אלה לרבות שלוחם הלכך מה אלה לדעתם אף שלוחם לדעתם : **ועובר כוכבים שתרם את של ישראל אפי' כרשות בעלים אינן תרומה** - דבעינן מה אלה בני ברית אף שלוחם בני ברית וקתני מיהא חרש אין תרומתו תרומה ומותרת לזר ואי ספק הוא תרומה ויחזור ויתרם (ד' מ"ב) ליה : **סוף דלמא כר' אלעזר** - כלומר מהא לא חסייעיה דגבי תרומה ס"ל לשמואל כר' אלעזר דספק הוא וגבי אשתו אע"ג דספק הוא אינה באשם תלוי דגבי אשם תלוי כתיב אחת מכל מלות ה' (ויקרא ה') וקרינן מלות דמשמע חדא מתרתי שיש היתר ואיסור לפניו כגון אשתו וא"ל עמו בבית וסבור אין שם אלא אשתו וזבא על האחת ולבקר גמלאו שתייה ולא ידע על אי זבא וכן חלב ושומן לפניו וסבר שתייה שומן ואכל אחת מהן וסוף טרע לו שהאחת חלב ולא ידע אי זבא חלב ויחסיף חלב וכל דהא אפי' בת דקא והשתא דלא ידע מציא אשם זכר בכסף שקלים אבל הכא שהספק תלוי בחתיכה אחת ספק איסור ספק היתר לא מיימי אשם תלוי : **כיו חייבין על מלכו אשם תלוי** - והא הכא כל הספק תלוי בה : **מ"ט דר"א** - באשת חרש : **קלישתא** - דקה כלומר דעתו מועטת שאין מחווד להבין כשאר בני אדם ומיהו מספקא ליה אי דעתא צילתא היא אחת קלת הדעת שיש לו אם ללולה היא ובמה שהוא טען דעתו ועושה דבר ודאי כוונה כוונה

[גיטין נה: עדות ס"ו
פ"ט]

כ"ט סו. כתובות ק

[כתובות סו. גיטין מט:]

שבת קנ"ג: תרומות
פ"א מ"א

[שבת קנ"ג:]

צ"ל סבירא ליה. יע"נ

כתיבות י"ז [יה"פ"ט
דליהא רבי אליעזר
וע"פ סו' י"ז. ד"ס נאמן]

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones